

ارزیابی کاهش آفلاتوکسین B1 در حضور لاکتوباسیل‌های جدا شده از ترخینه و دوغ ترخینه با روش الایزا

مریم تاج‌آبادی ابراهیمی¹، پروانه جعفری²، مریم هاشمی³، هدی بهرامی¹

1- دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

2- دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک

3- موسسه بیوتکنولوژی کشاورزی کرج

نویسنده مسؤول: دکتر مریم تاج‌آبادی ابراهیمی، استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده علوم پایه گروه زیست‌شناسی
m.tajabadi@iauctb.ac.ir

دریافت: 90/1/14 پذیرش: 90/3/27

چکیده

زمینه و هدف: آفلاتوکسین‌ها از مهم‌ترین میکوتوکسین‌ها می‌باشند که به طور عمده توسط گونه‌های مختلف قارچ اسپرژیلوس تولید می‌گردند. برخی از سویه‌های باکتری‌های اسید لاکتیک اثر حفاظتی در برابر عوامل موتاژن مانند آفلاتوکسین‌ها دارند. بسیاری از مطالعات این اثر را به اتصال فیزیکی بین میکروب و عامل موتاژن نسبت می‌دهند. هدف این تحقیق ارزیابی توانایی اتصال و خارج کردن آفلاتوکسین B1 از محلول بافر فسفات، توسط 32 سویه لاکتوباسیل جدا شده از ترخینه و دوغ ترخینه با روش الایزا است.

روش بررسی: پس از کشت 24 ساعته لاکتوباسیل‌ها تعداد $OD_{600nm} = 1$ (1×10^{10} CFU/ml) سلول در بافر فسفات سدیم حاوی 5 $\mu\text{g/ml}$ آفلاتوکسین B1 حل شد. پس از 2 ساعت گرمخانه‌گذاری سلول‌ها سانتریفیوژ و آفلاتوکسین B1 باقی مانده در مایع رویی با روش الایزا سنجیده شد. به منظور کنترل فاکتورهای متغیر و یکنواخت سازی شرایط برای کلیه سویه‌ها دمای آزمایش 37 درجه سانتی‌گراد (متناسب با دمای بدن انسان) و pH خنثی در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: درصد جذب از 8/4% تا 89/9% متغیر بود. بیشترین میزان جذب آفلاتوکسین B1 (>80%) در جدایه‌های TD2, T14, T15 به ترتیب جدا شده از دوغ ترخینه و ترخینه و کم‌ترین میزان جذب در T1, T5 (<30%) جدا شده دیده شد. این نتایج نشان می‌دهد باکتری‌های اسید لاکتیک جدا شده از ترخینه دامنه وسیعی از تغییرات را در میزان کاهش آفلاتوکسین B1 نشان داده و کاهش توکسین در این باکتری‌ها وابسته به سویه است.

نتیجه‌گیری: بررسی‌های تکمیلی می‌تواند منجر به معرفی این سویه‌ها بعنوان پروبیوتیک‌های بومی ایران شود. از این سویه‌ها می‌توان در مواد غذایی به منظور کاهش آفلاتوکسین B1 در دسترس استفاده نمود.

واژه‌های کلیدی: پرولاکتوباسیل، ترخینه، آفلاتوکسین، الایزا.

مقدمه

سیستم تغذیه سنتی ایرانی که در روستاها ریشه دارد، امروزه سرمشق بسیاری از تولید کنندگان مواد غذایی و محققان غذای زیستی و سالم جهان است. ترخینه ماده اولیه در تهیه یک سوپ سنتی در نواحی کوهستانی غرب ایران است. این ماده متشکل از بلغور گندم است که در دوغ گوسفندی خیسانده و پس از طی دوره تخمیر ادویه های مخصوص از قبیل فلفل، رازیانه، زیره، زنجبیل و پونه و سایر گیاهان بومی به آن افزوده می شود. با پروسه تخمیر نحوه عمل آوری ترخینه ما را بر آن داشت تا با جداسازی باکتری های اسید لاکتیک موثر در تخمیر ترخینه اقدام به شناسایی سویه های پروبیوتیک بومی ایران نماییم (۸).

هدف این تحقیق ارزیابی کاهش آفلاتوکسین B1 توسط ۳۲ سویه لاکتوباسیل جدا شده از ترخینه و دوغ ترخینه با روش الیزا است. در مطالعات قبلی دیگر خصوصیات پروبیوتیکی این سویه ها اعم از مقاومت به اسید معده و املاح صفراوی، توانایی اتصال به سلول های پوششی لوله گوارش (caco-2) توانایی تولید ترکیبات ضد باکتری های بیماری زا و همچنین کاهش کلسترول در شرایط آزمایشگاه تعیین شده است (۹-۱۱).

روش بررسی

باکتری ها و شرایط رشد: در این تحقیق از ۳۲ سویه لاکتوباسیل جدا شده از ترخینه و دوغ ترخینه استفاده شد. این باکتری ها توسط تاج آبادی و همکاران جداسازی و در کلکسیون میکروبی دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی در دمای 80°C - و زیر ۲۵٪ کلیسرول نگهداری می شوند (۱۲ و ۱۳). لاکتوباسیل های مورد بررسی در محیط MRS broth دمای 37°C درجه سانتی گراد و شرایط بی هوازی به مدت ۲۴ ساعت کشت داده شدند. پس از ۲۴ ساعت کشت سلول ها به مدت ۱۵ دقیقه با دور ۳۰۰۰ در دمای 4°C درجه سانتی گراد سانتریفیوژ شده و مایع رویی تحت شرایط استریل خارج گردید. سلول های ته نشست سه بار با بافر فسفات سدیم خنثی شستشو شد. در نهایت سلول های شسته شده تحت شرایط استریل در بافر فسفات سدیم حل شد. کدورت باکتری در بافر فسفات با دستگاه اسپکتروفتومتر در $\text{OD}_{600\text{nm}} = 1$ تنظیم شد. تعداد باکتری زنده در $\text{OD}_{600\text{nm}} = 1$ با روش پورپلیت تعیین شد.

پروبیوتیک ها میکروارگانیسم های زنده ای هستند که مصرف آن ها به تعداد معین سبب ایجاد اثرات مفید در مصرف کننده می شود (۱). مهمترین گروه های میکروارگانیسم های پروبیوتیک، باکتری های اسید لاکتیک هستند، که بطور معمول در مایه محصولات لبنی و تخمیری وجود دارند. باکتری های اسید لاکتیک، منافع به خوبی شناخته شده ای دارند. که از آنها می توان به هضم لاکتوز، مهار رشد باکتری های بیماری زا، ترمیم زخم های گوارشی، ممانعت و درمان اسهال، تعدیل سیستم ایمنی و درمان آلرژی های غذایی اشاره نمود (۲).

گزارشات متعددی مبنی بر اثر حفاظتی باکتری های اسید لاکتیک در برابر عوامل موتاژن مانند آمین های هتروسیکلیک، ترکیبات n-نیتروژو و آفلاتوکسین ها منتشر شده است. در بسیاری از این مطالعات اتصال فیزیکی لاکتوباسیل ها به موتاژن و حذف آنها از محیط را عامل اثر حفاظتی می دانند (۳). آفلاتوکسین ها از مهم ترین میکوتوکسین ها می باشند که به طور عمده توسط گونه های مختلف قارچ آسپرژیلوس مانند پارازیتیکوس و فلاووس تولید می گردند. به دلیل آنکه تولید این گروه از سموم قارچی ابتدا در آسپرژیلوس فلاووس شناسایی شده است به نام آفلاتوکسین خوانده می شوند. این سموم منشأ بیولوژیکی داشته و دارای خواص آنتی ژنی هستند و در صورت مصرف مواد آلوده به این سموم توکسیکوز یا مسمومیت قارچی ایجاد می گردد. انواع مختلفی از آفلاتوکسین ها شناسایی شده است که در ساختمان همه آنها دو حلقه فوران و یک هسته کومارین متصل به ساختمان لاکتون وجود دارد. از انواع مهم آفلاتوکسین ها می توان به آفلاتوکسین های B1, B2, G1, G2, M1 اشاره نمود (۴ و ۵). آفلاتوکسین B1 یکی از قوی ترین هپاتوکارسینوژن های شناخته شده در طبیعت است که توسط (IARC) در گروه کارسینوژن های گروه I رده بندی شده است. آفلاتوکسین ها سبب القا سرطان در اندامها به خصوص کبد می شوند. مصرف مستقیم آفلاتوکسین از طریق خوردن مواد غذایی آلوده با منشا گیاهی مثل غلات، حبوبات، میوه ها و دانه های روغنی و ادویه ها ایجاد می شود، در حالی که مصرف غیر مستقیم از طریق خوردن شیر یا فرآورده های آن، گوشت و تخم مرغ بوجود می آید. مصرف مستقیم به شدت حادتر است، زیرا در مصرف مستقیم آفلاتوکسین B1 عامل مسمومیت است (۵-۷).

تجزیه و تحلیل آماری: داده های حاصل از ۳ بار تکرار آزمون با استفاده از نرم افزار RIDAWIN Version 1.76 (ارائه شده از شرکت R-biofarm) و نرم افزار Prism 4 صورت گرفت. نتایج با روش های آمار توصیفی (محاسبه نسبت آلودگی، میانگین و انحراف معیار) و آنالیز واریانس یکطرفه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها

میانگین مقادیر جذب مربوط به محلول های استاندارد و نمونه ها بر میانگین جذب استاندارد صفر تقسیم و در عدد ۱۰۰ ضرب گردید. بنابراین استاندارد صفر معادل ۱۰۰٪ و مقادیر جذب به صورت درصد بیان شد. منحنی استاندارد برای آفلاتوکسین B1 در دامنه (bbp) ۰-۵۰ توسط نرم افزار RIDAWIN (ارائه شده از شرکت R-biofarm) رسم گردید (منحنی ۱). غلظت آفلاتوکسین B1 هر یک از نمونه ها با مقیاس bbp با توجه به میزان جذب بر اساس منحنی استاندارد تعیین و مقادیر واقعی غلظت آفلاتوکسین B1 نمونه ها با توجه به ضریب رقت با استفاده از نرم افزار RIDAWIN اندازه گیری شد (جدول ۱).

نتایج توانایی اتصال به آفلاتوکسین B1 توسط جدایه های مختلف لاکتوباسیل در جدول ۱ ذکر شده است. میزان اتصال در جدایه های مختلف متغیر بود. بیشترین میزان جذب در جدایه های T15, T14, TD2 به ترتیب جدا شده از دوغ ترخینه و ترخینه دیده شد. کمترین میزان جذب در T1, T5 جدا شده دیده شد.

درصد جذب از ۸/۴٪ تا ۸۹/۹٪ متغیر بود. جذب بالای ۸۰٪ تنها در ۳ جدایه T15, T14, TD2 مشاهده شد. در حالیکه ۳۷ جدایه دیگر درصد جذبی زیر ۲۰٪ نشان دادند.

به منظور مشاهده تنوع در میزان جذب مقدار $5 \mu\text{g/ml}$ آفلاتوکسین B1 به محیط بافر فسفات افزوده شد. از آنجا که محدوده شناسایی کیت الیزا بین (ppb) ۱-۵۰ آفلاتوکسین B1 است، نمونه ها بعد از دوبار رقت سری بررسی شدند. با این حال در ۳ جدایه T15, T14, TD2 آفلاتوکسین B1 باقی مانده زیر 1 ppb و در برخی جدایه ها مانند TD12, TD7, باقی مانده آفلاتوکسین B1 بالای 50 ppb بوده و خارج از محدوده شناسایی کیت است. لذا درصد جذب جدایه های مذکور بعد از سری رقت تعیین شد. دامنه کوتاه شناسایی کیت الیزا را می توان از محدودیت های تحقیق قلمداد کرد.

تهیه محلول آفلاتوکسین B1: ۱ میلی گرم آفلاتوکسین B1 (Sigma 6636) در ۱۰ میلی لیتر متانول (HPLC grade, Sigma 34860) حل شد. به منظور تهیه محلول $100 \mu\text{g/ml}$ آفلاتوکسین، بافر فسفات به طور مستقیم به سوسپانسیون اضافه و متانول محلول در حمام آب گرم 80°C به مدت ۱۰ دقیقه تبخیر شد. محلول استاندارد تا زمان استفاده در ظروف شیشه ای تیره در دمای 4°C نگهداری شدند (۱۴).

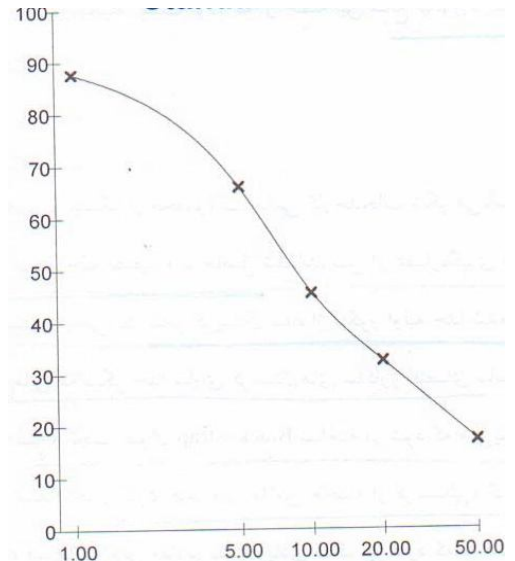
ارزیابی اتصال آفلاتوکسین B1: به منظور تهیه غلظت $5 \mu\text{g/ml}$ محلول آفلاتوکسین B1 میزان $50 \mu\text{l}$ از محلول استوک به $950 \mu\text{l}$ بافر فسفات استریل اضافه شد. ۱ میلی لیتر بافر فسفات حاوی 10^{11} CFU/ml باکتری سانتریفیوژ (۵۰۰۰ دور ۱۵ دقیقه دمای 10°C) و پلت به محلول آفلاتوکسین تهیه شده اضافه شد. سوسپانسیون مدت ۲ ساعت در شیکر انکوباتور در دمای 25°C و دور 80 rpm نگهداری شد. در نهایت سلول ها پس از ۱۵ دقیقه سانتریفیوژ 2500 دور در دمای 10°C از مایع رویی جدا گردید. شایان ذکر است از آنجا که کیت الیزا قادر به تعیین آفلاتوکسین بیشتر از 50 ppb نبود نمونه ها بعد از دو مرحله رقت سری ارزیابی شدند (۱۵).

تعیین آفلاتوکسین متصل نشده با روش الیزا: جهت تعیین آفلاتوکسین متصل نشده از کیت الیزا ۹۶ تایی آفلاتوکسین B1 (r-biofarm) ساخت کشور آلمان استفاده شد که یک روش ایمنوآسی آنزیم رقابتی و بر پایه واکنش آنتی ژن آنتی بادی است. چاهک های میکروتیتر با آنتی بادی بر علیه آفلاتوکسین B1 استاندارد یا نمونه های مورد بررسی، پوشانده شده اند. با اضافه کردن آفلاتوکسین B1 یا نمونه آنتی بادی ها به طور نسبی بر اساس غلظت آفلاتوکسین موجود در نمونه متصل می شوند. هر مکان خالی باقی مانده در مرحله بعد به وسیله توکسین لیبل شده با آنزیم کونژوگه پر می شوند. سپس سوبسترای آنزیم کروموزن به چاهک ها اضافه شد. واکنش پس از طی دوره گرمخانه گذاری با اضافه کردن عوامل متوقف کننده متوقف می شود. تغییر رنگ آبی به زرد در دستگاه الیزا ریدر و در طول موج 450 nm ارزیابی و تعیین گردید. غلظت های (ppb) ۱، ۵، ۲۰ و 50 آفلاتوکسین B1 بر اساس دستورالعمل کیت بعنوان کنترل در نظر گرفته شد. پس از رسم منحنی غلظت استاندارد آفلاتوکسین B1 32 نمونه مورد بررسی مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند.

جدول ۱. غلظت آفاتوکسین B1 باقی مانده در هر یک از نمونه ها با توجه به میزان جذب OD 450nm بر اساس منحنی استاندارد

ردیف	کد جدایه	میزان آفاتوکسین دو بار وقت (ppb)	میزان آفاتوکسین محیط پس از B1 واقعی در محیط (ppb)	درصد جذب آفاتوکسین B1
۱	T1	>۵۰.۰	-	۸.۴
۲	T2	>۵۰.۰	-	۱۱.۴
۳	T3	>۵۰.۰	-	۱۲.۸
۴	T4	>۵۰.۰	-	۱۳.۹
۵	T5	>۵۰.۰	-	۱۰.۱
۶	T6	>۵۰.۰	-	۱۱.۳
۷	T7	۴۰.۲۳	۴۰۲۲.۷۳	۲۰.۱
۸	T8	۴۱.۸۲	۴۱۸۱.۹۴	۱۹.۵
۹	T9	۳۶.۶۷	۳۶۶۶.۸۱	۲۱.۵
۱۰	T10	۴۰.۸۲	۴۱۸۱.۹۴	۱۹.۵
۱۱	T11	۴۳.۶	۴۳۰۵.۶۳	۱۹.۱
۱۲	T12	۴۰.۷۲	۴۰۷۱.۹۷	۱۹.۹
۱۳	T13	۴۴.۱۶	۴۴۱۶.۲۸	۱۸.۸
۱۴	T14	<۱.۰	-	۸۹.۷
۱۵	T15	<۱.۰	-	۸۸.۵
۱۶	T16	۳۵.۵۷	۳۵۵۶.۵۶	۲۲
۱۷	T17	۴۱.۹۹	۴۱۹۹.۲۷	۱۹.۵
۱۸	T18	۴۱.۱۴	۴۱۱۳.۷۳	۱۹.۸
۱۹	T19	۴۴.۰۷	۴۴۰۶.۸۹	۱۸.۸
۲۰	T20	۳۷.۱۷	۳۷۱۶.۶۸	۲۱.۳
۲۱	T21	۳۹.۵۸	۳۹۵۸.۴۹	۲۰.۳
۲۲	T22	۳۳.۷۵	۳۳۷۵.۳۲	۲۲.۸
۲۳	T23	۳۵.۱	۳۵۰۹.۸۹	۲۲.۲
۲۴	T24	۴۰.۷۲	۴۰۷۱.۹۷	۱۹.۹
۲۵	T25	>۵۰.۰	-	۱۴.۲
۲۶	T26	۲۶.۵۹	۲۶۵۹	۲۶.۹
۲۷	TD1	>۵۰.۰	-	۱۴.۱
۲۸	TD2	<۱.۰	-	۸۹.۹
۲۹	TD3	>۵۰.۰	-	۱۴.۲
۳۰	TD4	>۵۰.۰	-	۱۶.۸
۳۱	TD5	>۵۰.۰	-	۱۶.۴
۳۲	TD6	>۵۰.۰	-	۱۵.۴

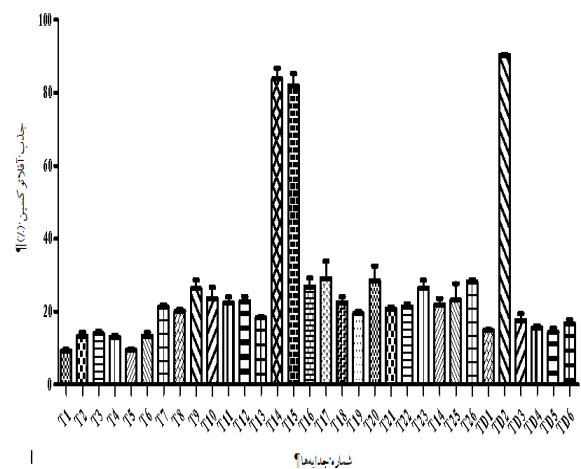
شکل ۱. منحنی استاندارد آفاتوکسین B1

محور افقی غلظت آفاتوکسین B1 در نمونه های شاهد (ppb)
محور عمودی درصد جذب نوری در ۴۵۰ نانومتر

در نمودار ۲ درصد کاهش آفاتوکسین در محیط بافر فسفات توسط سویه های مختلف نمایش داده شده است. مقایسه میزان کاهش آفاتوکسین توسط سویه ها و نمونه کنترل نشان دهنده معنی دار بودن داده ها ($p \leq 0.05$) است.

نمودار ۲- مقایسه درصد کاهش آفاتوکسین در ۳۲ سویه لاکتوباسیل جدا شده از ترخینه و دوغ ترخینه

محور افقی شماره سویه ها
محور عمودی جذب آفاتوکسین

بحث

داد نه تنها اتصال در بین سویه‌های مختلف *L. casei* متغیر است. بلکه شرایط محیطی گوناگون نیز در روند و میزان اتصال موثر می‌باشد (۱۹).

هاسکارد و همکاران توانایی اتصال به آفلاتوکسین B1 در بین ۱۲ سویه از باکتری‌های اسید لاکتیک را بررسی و نشان دادند. *L. rhamnosus* GG بعد از ۵ بار شستشو (۷۱٪) آفلاتوکسین B1 محیط را به صورت متصل شده حفظ می‌کند. این بررسی‌ها نشان داد اتصال آفلاتوکسین B1 برای سلول‌های زنده و کشته شده با حرارت به صورت خارج سلولی است و تیمار اسیدی سبب افزایش اتصال می‌شود. در تمامی موارد اتصال آفلاتوکسین B1 نه تنها به سویه باکتری اسید لاکتیک بلکه به شرایط فیزیکی و شیمیایی محیطی وابسته بود (۱۷).

توانایی اتصال و حذف آفلاتوکسین B1 از محیط توسط میکروارگانیزم‌های دیگر نیز بررسی شده است. به طور مثال ژسپرسن و همکاران میزان اتصال سطحی آفلاتوکسین B1 در سویه‌های مختلف *S. cerevisiae* در شرایط فیزیکی و شیمیایی مختلف سنجیدند. این سویه‌ها از غذاهای تخمیری آفریقای شرقی جدا شده بود. نتایج نشان داد میزان اتصال در بین سویه‌های مختلف متغیر است. بیشترین میزان جذب در فاز لگاریتمی رشد دیده شد و رشد باکتری در محیط حاوی ۲۰ $\mu\text{g/ml}$ آفلاتوکسین B1 سبب افزایش جذب می‌شود. از سوی دیگر اتصال در دمای ۱۵ درجه سانتی‌گراد حداقل و در دمای ۳۷ درجه سانتی‌گراد حداکثر گزارش شده است. دوره گرمخانه‌گذاری در میزان اتصال بطور معنی داری موثر بود به نحوی که اتصال در نیم ساعت اول گرمخانه‌گذاری تنها ۳۰٪ گزارش شد. در حالی که بعد از ۲ ساعت تمام سایت‌های اتصال آفلاتوکسین B1 سلول اشباع شد (۱۴).

لذا در این مطالعه توانایی اتصال و حذف آفلاتوکسین B1 توسط ۳۲ سویه لاکتوباسیل جدا شده از ترخینه در شرایط استاندارد با روش الایزا مورد بررسی قرار گرفت. براین اساس به منظور کنترل فاکتورهای متغیر و یکنواخت سازی شرایط برای کلیه سویه‌ها دمای آزمایش ۳۷ درجه سانتی‌گراد (متناسب با دمای بدن انسان) و pH خنثی در نظر گرفته شد. همچنین به منظور رسیدن به فاز اشباع زمان انکوباسیون ۲ ساعت مقرر گردید.

قرن‌هاست که از تخمیر بعنوان یک روش نگهداری مواد غذایی استفاده می‌شود. مطالعات نشان داده است باکتری‌های اسید لاکتیک موثر در فرآیند تخمیر با تولید ترکیبات شبه باکتریوسینی و اسیدهای آلی سبب مهار رشد کپک‌ها و تولید آفلاتوکسین می‌شوند. همچنین اتصال مایکوتوکسینها به دیواره این باکتری‌ها موجب کاهش دسترسی این سموم می‌گردد (۳ و ۱۶).

ترخینه ماده اولیه در تهیه سوپ سنتی در نواحی کوهستانی غرب ایران است. این ماده مشکل از بلغور گندم خیسانده در دوغ گوسفندی است. بومیان منطقه از ترخینه به دلیل خواص درمانی استفاده می‌کنند. با توجه به مراحل عمل‌آوری ترخینه و قدمت تولید و مصرف این فرآورده تخمیری به نظر می‌رسد منبع مناسبی از باکتری‌های اسید لاکتیک مفید با خواص پروبیوتیکی باشد. تاج‌آبادی و همکاران ۳۴ جدایه لاکتوباسیل از ترخینه جدا کرده و خصوصیات پروبیوتیکی آنها را مورد بررسی قرار دادند (۸). در تحقیق حاضر توانایی اتصال به آفلاتوکسین B1 با روش الایزا سنجیده شده است. نتایج نشان داده است توانایی اتصال و جذب آفلاتوکسین B1 در لاکتوباسیل‌های جدا شده از ترخینه وابسته به سویه می‌باشد. بطوریکه دامنه جذب بین ۸/۴٪ تا ۸۹/۹٪ متغیر بود.

در مطالعه‌های هاسکارد و همکاران نشان دادند توانایی اتصال و حذف آفلاتوکسین B1 در باکتری‌های گرم مثبت بیشتر از گرم منفی است. در این میان *L. rhamnosus* GG, *L. rhamnosus* LC705 موثرترین سویه‌های باکتری‌های اسید لاکتیک معرفی شدند (۱۷).

اتصال عوامل سرطان‌زا به خصوص مایکوتوکسین‌ها به عنوان مکانیسم محتمل ضدسرطانی پروبیوتیک‌ها در مطالعات متعدد *in vitro*, *in vivo* به اثبات رسیده است. شواهد بدست آمده نشان می‌دهد اتصال عوامل سرطان‌زا به خصوص مایکوتوکسین‌ها به دیواره باکتری‌های اسید لاکتیک سبب ممانعت از جذب گوارشی و کاهش این سموم در مواد غذایی می‌شود (۱۸).

مندوزا و همکاران توانایی اتصال به آفلاتوکسین B1 در بین سویه‌های مختلف *L. casei* را بررسی و نشان دادند، *L. casei* L30 جدا شده از مدفوع با جذب ۴۹/۲٪ از ۴/۶ $\mu\text{g/ml}$ آفلاتوکسین B1 محیط بالاترین توانایی جذب را در بین سویه‌های تحت بررسی دارد. این تحقیق همچنین نشان

References

- Schrezenmeir J, M de Vrese. *Probiotics, prebiotics, and synbiotics--approaching a definition*. American Journal of Clinical Nutrition. 2001; 73: 36-49.
- Ouwehand AC, Salminen S, Isolauri E. *Probiotics: an overview of beneficial effects*. Antonie Van Leeuwenhoek. 2002; 82: 279-289.
- Mishra HN, C Das. *A review on biological control and metabolism of aflatoxin*. Critical reviews in food science and nutrition. 2003; 43: 245-264.
- Farombi EO. *Review-Aflatoxin contamination of foods in developing countries: Implications for hepatocellular carcinoma and chemopreventive strategies*. African Journal of Biotechnology. 2006; 5: 87-103.
- Mehan VK, D McDonald, LJ Haravu, S Jayanthi. *The groundnut aflatoxin problem. Review and literature database*. International Crops Research Conference for the Semi-arid Tropics. 1991.
- Bennett GA, Anderson RA. *Distribution of aflatoxin and/or zearalenone in wet-milled corn products: a review*. Journal of Agricultural and Food Chemistry. 1978; 26: 1055-1060.
- Shetty PH, L Jespersen. *Saccharomyces cerevisiae and lactic acid bacteria as potential mycotoxin decontaminating agents*. Trends in Food Science & Technology. 2006; 17: 48-55.
- Tajaabady EM, H bahrami, Z Ziyary. *Tarkhineh source of probiotic lactic acid bacteria*. The quarterly journal of biological sciences. 2011; 4: 1-9.
- Tajabady Ebrahimi M, M Heidary, P Jafari, M Dameshghian. *Evaluation adhesion ability of lactobacilli isolated from traditional fermented dairy products to caco 2 cell line by culture and gram staining methods*. The quarterly journal of biological sciences. 2010; 3: 51-56.
- Tajabady EM, AC Ouwehand, NAM Heidary, M Hejazi, P Jafari. *Evaluation beneficial effects of lactobacilli isolated from different traditional dairy products of Iran*. The 5th Asian Conference on Lactic Acid Bacteria. Singapore. 2009.
- Ebrahimi MT, Ouwehand AC, Hejazi MA, Jafari P. *Traditional Iranian dairy products: A source of potential probiotic lactobacilli*. African Journal of Microbiology Research. 2011; 5: 20-27.
- Tajabady EM, Hejazi MA, Ghafary R, Jafari P. *Study on antagonistic activity of acid and bile tolerance Lactobacillus isolated from traditional dairy products*. Journal of Arak University of Medical Sciences. 2009; 12: 17-27.
- Tajabady EM, Hejazi MA, Noohi A. *Study on probiotic properties of Lactobacillus isolated from traditional dairy products of Lighvan*. Quarterly Journal of Science, Tarbiat Moallem University. 2008; 7: 941-952.
- Shetty PH, B Hald, L Jespersen. *Surface binding of aflatoxin B1 by Saccharomyces cerevisiae strains*

نتیجه گیری

در این بررسی سویه های TD2, T14, T15 با بیشترین میزان جذب آفاتوکسین B1، به عنوان سویه منتخب معرفی می شوند. بررسی های تکمیلی *in vitro*، *in vivo* می تواند منجر به معرفی این سویه ها بعنوان پروبیوتیک های بومی ایران شود. با توجه به بی خطر بودن باکتری های اسید لاکتیک و مصرف طولانی مدت ترخینه در ایران از این سویه ها می توان در مواد غذایی به منظور کاهش آفاتوکسین B1 در دسترس استفاده نمود.

with potential decontaminating abilities in indigenous fermented foods. International journal of food microbiology. 2007; 113: 41-46.

- El-Nezami H, Kankaanpaa P, Salminen S, Ahokas J. *Ability of dairy strains of lactic acid bacteria to bind a common food carcinogen, aflatoxin B1*. Food and chemical toxicology. 1998; 36: 321-326.
- Pierides M, Nezami H E, Peltonen K, Salminen S, Ahokas J. *Ability of dairy strains of lactic acid bacteria to bind aflatoxin M1 in a food model*. Journal of Food Protection. 2000; 174: 645-650.
- Haskard CA, Nezami HS, Kankaanpaa PE, Salminen S, Ahokas JT. *Surface binding of aflatoxin B1 by lactic acid bacteria*. Applied and environmental microbiology. 2001; 67: 308-316.
- Haskard C, Binnion C, Ahokas J. *Factors affecting the sequestration of aflatoxin by Lactobacillus rhamnosus strain GG*. Chemico-biological interactions. 2000; 128: 39-49.
- Hernandez-Mendoza A, Garcia HS. *Screening of Lactobacillus casei strains for their ability to bind aflatoxin B1*. Food and chemical toxicology. 2009; 47: 1064-1068.